

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sžso/170/2015
Identifikačné číslo spisu: 8014200560
Dátum vydania rozhodnutia: 27.09.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:8014200560.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Judity Kokolevskej a členov senátu JUDr. Viery Nevedelovej a Mgr. Viliama Pohančeniča v právnej veci žalobcu: Piotr Seweryn Zieliński - GreenAdvice, s miestom činnosti podniku zahraničnej osoby 089 01 Svidník, Karpatská 754/7, IČO: 46 216 693, právne zastúpený JUDr. Dušanom Remetom, advokátom so sídlom v Prešove, Masarykova 2, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa - ústredie, so sídlom 813 63 Bratislava, Ul. 29. augusta č. 8 a 10, za účasti: G., občan Poľskej republiky, trvale bytom Poľská republika, XXXXX E., E. 6, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej z 11. februára 2014, č. 15007-2/2014-BA, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 05. júna 2015, č.k. 3S/38/2014-38, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 05. júna 2015, č. k. 3S/38/2014-38, p o t v r d z u j e .

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Prešove rozsudkom zo dňa 05. júna 2015, č. k. 3S/38/2014-38 žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal preskúmania zákonnosti a zrušenia rozhodnutia žalovanej č. 15007-2/2014-BA z 11. februára 2014, zamietol. Týmto rozhodnutím žalovaná zamietla odvolanie žalobcu ako zamestnávateľa (Piotr Seweryn Zieliński - GreenAdvice, s miestom činnosti podniku zahraničnej osoby 089 01 Svidník, Karpatská 754/7, IČO: 46 216 693) a potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne - pobočka Košice, č. 90698-1/2013-KEM z 09. septembra 2013, ktorým rozhodla, že pánovi G. E., trvale bytom Poľská republika, XXXXX E. X ako zamestnancovi žalobcu povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti (ďalej len „povinné poistenie“) od 01. februára 2012 do 31. marca 2012 podľa slovenskej legislatívy nevzniklo.

V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že rozhodnutím žalovanej a prvostupňového správneho orgánu nemohlo byť zasiahnuté do majetkovej sféry žalobcu, keď poukázal na ustanovenie § 145 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, podľa ktorého je žalovaná povinná vrátiť poistné zaplatené

bez právneho dôvodu. Zdôraznil povinnosť žalobcu uviesť v žalobe tvrdenia o porušení jeho subjektívnych práv ako účastníka konania, nie porušenie práv iných subjektov (jeho zamestnancov). Pokiaľ žalobca spochybňoval oprávnenie žalovanej a prvostupňového správneho orgánu vykonať v predmetnej veci kontrolu vo vzťahu k reálnemu výkonu zamestnania zamestnancami žalobcu, krajský súd ju vyhodnotil ako neopodstatnenú, keď poukázal na ustanovenia § 172 ods. 2 a 5, § 195 ods. 1 až 3 a § 196 od. 1 až 7 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, z ktorých nesporne vyplýva, že je daná kompetencia Sociálnej poisťovne rozhodovať v nedávkovom konaní o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch, pričom definícia dôkazu je upravená široko a preto zákon nevylučuje, aby v rámci dokazovania Sociálna poisťovňa vykonala kontrolu a šetrenie za účelom zistenia skutočného stavu veci. Krajský súd sa nestotožnil s názorom žalobcu, že v konaní pred správnymi orgánmi došlo k porušeniu zásady dvojínštančnosti, keďže je nesporné, že žalovaná vo veci nerozhodovala na základe iných dôkazov než tých, ktoré boli zistené v konaní pred prvostupňovým orgánom. Zdôraznil, že prvostupňové a odvolacie konanie pred správnym orgánom tvoria jeden celok a žalovaná postupovala v súlade s ust. § 218 ods. 1 zákona č. 416/2003 Z.z. o sociálnom poistení a rozhodnutie iba podrobnejšie skutkovo a právne odôvodnila. Vo vzťahu k žalobnej námietke o prejudikovaní rozhodnutia a retroaktívite uviedol, že žalobca v tejto súvislosti v žalobe nenamietal porušenie konkrétneho právneho predpisu, ktorý by správnym orgánom takýto postup zakazoval a ani to, aké jeho subjektívne práva tým boli porušené. Dodal tiež, že v danom prípade sa nejedná ani o nerozlučné spoločenstvo žalobcu ako zamestnávateľa a jeho zamestnanca, ktorý žalobu nepodal, pretože z hmotnoprávných ustanovení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení pre nich nevyplývajú rovnaké práva a povinnosti. Po preskúmaní napadnutého rozhodnutia žalovanej a prvostupňového správneho orgánu v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe podľa § 250j ods. 1 O.s.p. dospel krajský súd k záveru, že subjektívne práva žalobcu porušené neboli a preto žalobu ako nedôvodnú zamietol.

Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie. Namietal, že rozsudok súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, pričom súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam týkajúcim sa zákonnosti napadnutých rozhodnutí správnych orgánov ako aj postupu im predchádzajúceho. Navrhol rozsudok zmeniť, rozhodnutia správnych orgánov oboch stupňov zrušiť a priznať mu vyčíslenú náhradu trov konania. Žalobca tvrdil, že postupom žalovanej a jej organizačnej zložky došlo k porušeniu viacerých jeho subjektívnych práv, konkrétne práva na spravodlivý proces, ktoré zahŕňa aj právo na zákonné administratívne konanie, právo na fungovanie verejnej správy na princípe tzv. dobrej správy (good administration), právo na dodržiavanie základných zásad správneho konania a porušenie subjektívneho práva vlastníť majetok, práva na podnikanie za rovnakých podmienok ako domáce subjekty a právo na dosahovanie zisku vlastnou činnosťou. Konkretizoval, že v dôsledku vydaných rozhodnutí má značné ťažkosti s udrzaním doterajších zamestnancov a náborom nových, pretože ich príslušné organizácie odmietajú zaregistrovať pre platenie sociálneho a zdravotného poistenia na území Slovenskej republiky. V dôsledku toho sa dostáva do bezvýhodiskovej situácie, v ktorej pri znižujúcom sa počte zamestnancov nie je schopný dodržať zmluvné podmienky s obchodnými partnermi, čím o nich prichádza, prichádza o zisk zo zákaziek a hrozia mu aj sankcie za neplnenie dojednaných zmlúv a súdne spory. Rozhodnutie žalovanej označil za nepreskúmateľné a arbitrárne. Namietal tiež, že nemal možnosť vyjadriť sa k argumentom súvisiacim s nepreukázaním registrovaného miesta podnikania zamestnávateľa, nakoľko po prvýkrát boli spomenuté až v druhostupňovom rozhodnutí žalovanej. Opakovane poukázal na list žalovanej - oznámenie, týkajúce sa spoločností, ktoré na území Slovenskej republiky vykonávajú činnosť ako tzv. schránkové firmy zo dňa 25.07.2013, v ktorom žalovaná informuje príslušný poľský orgán sociálneho zabezpečenia (ZUS, Department Ubezpieczen i Sladek) o tom, že zamestnanci žalobcu a ďalších vybraných zamestnávateľov nepodliehajú slovenským právnym predpisom a o tom, že v prípade podania odvolania zo strany žalobcu a ďalších zamestnávateľov tieto zamietne a potvrdí rozhodnutia svojich organizačných zložiek, čím podľa jeho názoru došlo k nepripustnému prejudikovaniu rozhodnutia v odvolacom konaní. Trval na tom, že do kompetencie žalovanej nepatrí kompetencia na uskutočnenie kontroly a namietal aj spôsob jej vykonania. Argumentoval, že z preberania a distribúcie letákov má zamestnávateľ vyhotovené fotografické záznamy, roznášanie letákov kontrolujú iní zamestnanci a zamestnancom sa vedú dochádzkové listy, čo jednoznačne preukazuje reálny výkon činnosti na území Slovenskej republiky.

Žalovaná sa k odvolaniu vyjadrila v zhode s argumentmi uvedenými vo vyjadrení k žalobe a navrhla rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť.

Dňa 01. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“).

Podľa § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) odvolacie konanie podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Keďže v prejednávanej veci začalo odvolacie konanie pred nadobudnutím účinnosti SSP, odvolací súd ďalej koná podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O. s. p. preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, v súlade s § 214 ods. 2 O.s.p. bez pojednávania, a dospel jednomyseľne k záveru, že odvolaniu vyhovieť nemožno.

Predmetom preskúmania v danej právnej veci je rozhodnutie žalovanej, ktorým s poukazom na ustanovenie § 179 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení zamietla odvolanie žalobcu a potvrdila rozhodnutie pobočky v Košiciach, ktorým táto rozhodla, že pánovi G. povinné poistenie od 01. februára 2012 do 31. marca 2012 podľa slovenskej legislatívy nevzniklo.

Odvolací súd sa s názorom krajského súdu, že napadnutými rozhodnutiami správnych orgánov nemohlo byť zasiahnuté do majetkovej sféry žalobcu stotožnil. Z obsahu žaloby jednoznačne vyplýva, že žalobca nenamietal porušenie vlastných subjektívnych práv, ale porušenie práv svojich zamestnancov, keď okrem nedodržania zákonnej 60 dňovej lehoty na vydanie napadnutých rozhodnutí, žiadne porušenie svojich subjektívnych práv netvrdil. Samotné nedodržanie procesných lehôt pri vydaní napadnutých rozhodnutí nemá za následok ich nezákonnosť, keďže prípadným zrušením žalobou napadnutých rozhodnutí len z tohto dôvodu by žalobca priaznivejšie rozhodnutie vo veci nedosiahol. Krajský súd v rozhodnutí správne konštatoval, že povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti by v rozsahu, v akom ho žalobca v 1. rade zaplatil bez právneho dôvodu, bolo vrátené s poukazom na § 145 zákona č. 461/2003 Z. z. Záver krajského súdu, že žalobca aktívne hmotnoprávne legitimovanou osobou na podanie žaloby pre absenciu atribútu ukrátenia na právach nebol, sú preto správne. V tomto kontexte odvolací súd odkazuje aj na uznesenie Ústavného súdu SR, sp. zn. IV. ÚS 228/2011-9 zo dňa 02.06.2011, podľa ktorého: „Na aktívnu legitimáciu na podanie žaloby o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (Rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov) nestačí, že žalobca bol účastníkom správneho konania (alebo sa s ním v správnom konaní malo ako s účastníkom konať), ale zároveň musel byť ako účastník správneho konania rozhodnutím, preskúmania zákonnosti ktorého sa domáha, ako aj postupom správneho orgánu na svojich právach ukrátený. Správne súdnictvo tak nie je založené na verejnej žalobe (actio popularis), ktorá by umožnila komukoľvek podať žalobu o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu. Ukrátenie práv žalobcu musí byť v žalobe tvrdené a podložené a aspoň potenciálne možné. Ako vyplýva z uvedeného, samotné postavenie účastníka v správnom konaní ešte k naplneniu podmienky dotknutosti, resp. ukrátenia práv žalobcu nevedie.“

Vzhľadom na vyššie uvedené nebolo možné zohľadniť námietku žalobcu, že postupom žalovanej a jej organizačnej zložky došlo k porušeniu viacerých subjektívnych práv žalobcu, keď vo vzťahu k porušeniu práva na zákonné administratívne konanie, práva na fungovanie verejnej správy na princípe tzv. dobrej správy, práva na dodržiavanie základných zásad správneho konania ani nešpecifikoval, konkrétne v čom toto porušenie podľa jeho názoru spočívalo. Všeobecné tvrdenia žalobcu, že došlo aj k porušeniu jeho práva vlastníť majetok, práva podnikat' za rovnakých podmienok ako domáce subjekty a práva na dosahovanie zisku vlastnou činnosťou, keď v dôsledku vydaných rozhodnutí má značné

ťažkosti s udržaním doterajších zamestnancov a náborm nových zamestnancov, v dôsledku čoho sa dostáva do bezvýhodiskovej situácie, lebo pri znižujúcom sa počte zamestnancov nie je schopný dodržať zmluvné podmienky dohodnuté s obchodnými partnermi, čím o nich prichádza, prichádza o zisk zo zákaziek a hrozia mu aj sankcie za neplnenie dojednaných zmlúv a súdne spory, odvolací súd za relevantné nepovažoval, nakoľko žalobca argumentoval len okolnosťami vo vzťahu k uchádzačom o zamestnanie, ktorí sú výlučne poľskej štátnej príslušnosti a ktorí odmietajú na území SR pracovať z dôvodu, že ich príslušné verejnoprávne organizácie odmietajú zaregistrovať pre platenie sociálneho a zdravotného poistenia na území SR. Navyše, na uvedené argumenty žalobcu nebolo možné prihliadnuť aj z dôvodu, že tieto žalobca nenamietal riadne a včas v žalobe ale až v odvolacom konaní (§ 250j O.s.p.).

Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

O trovách konania odvolací súd rozhodol tak, že ich náhradu žalobcovi nepriznal, nakoľko v konaní nebol úspešný.

Toto rozhodnutie prijal senát pomerom hlasov 3 : 0 .

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.